

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 07 august 2018, declarat de avocatul Vasile Șoitu, în numele inculpatului

*Crudu Andrei XXXXXX, născut la
XX XXXXXX XXXX în XXXXXX, XXXXXX, locuitor
al XXXXX, XXXXXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>14.06.2017 – 16.01.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>04.04.2018 – 07.08.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>30.10.2018 – 12.12.2018.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 16 ianuarie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Crudu Andrei a fost condamnat în baza art. 264 alin. (2) Cod penal la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Pohilco I., prejudiciul material de 14.619,40 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei și prejudiciul moral de 25.000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 656 lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că la 27 ianuarie 2017, orele 16.55, inculpatul Crudu A., aflându-se la volanul automobilului „BMW”, n.î. XXXXX deplasându-se pe traseul R-56, pe o strada din or. Cantemir, fiind în stare de ebrietate cu grad avansat, prin ce a încălcat prevederile art. 14 lit. a) al Regulamentului circulației rutiere, potrivit cărui conducătorul de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, nu a manifestat prudență în conducerea mijlocului de transport, prin ce a încălcat prevederile pct. 45.1), 2), pct. 46 ale Regulamentului circulației rutiere, care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a redus viteza de deplasare a vehiculului, manifestând o neglijență în trafic, nu a aplicat frânarea pentru evitarea tamponării derapând pe contrasens și, în rezultat, a tamponat pietonul Pohilco I., locuitoare a or. Cantemir, care se deplasa pe stradă, fiind lovită din partea stângă, prin ce a încălcat prevederile pct. 94.2) al Regulamentului circulației rutiere, potrivit căruia conducătorii de vehicule trebuie să se deplaseze astfel încât să nu creeze obstacole sau pericol pietonilor. În caz de necesitate, ei sunt obligați să oprească. În rezultatul tamponării, pietonului Pohilco I. i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de traumă asociată, traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin comoție cerebrală, ce se califică ca leziuni corporale ușoare, și traumă contuză a abdomenului și bazinului, fractură închisă a ramurii superioare a osului pubian stâng și osului ischiatic stâng, disjuncție (luxație) a articulației sacro-iliace stângi cu deformarea inelului pelvian, contuzia rinichiului stâng, stare după osteosinteză cu dispozitiv de fixare externă, care se califică ca leziuni corporale medii, și pasagerului Țurcanu G. leziuni corporale sub formă de fractura închisă a 1/3 medii claviculei cu deplasarea fragmentelor, stare după re poziție deschisă cu placă metalică a fragmentelor, care se califică ca leziuni corporale medii.

Instanța a reținut că inculpatul, prin înscris autentic, a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece aceste probe dovedesc vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile pe art. 264 alin. (2) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită în stare de ebrietate.

Totodată, instanța a statuat că Crudu A. a fost recunoscut în calitate de bănuit prin ordonanța din 15.03.2017 și pus sub învinuire la 05.06.2017, cu respectarea termenului prevăzut la art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, astfel că

afirmația apărării privind nulitatea absolută a ordonanței de punere sub învinuire este nefondată.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, din imprudență, că acesta se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnat, are un copil minor la întreținere, nu este angajat în câmpul muncii, că lipsesc circumstanțe agravante, cele atenuante fiind săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, căința sinceră și repararea parțială benevolă a prejudiciului cauzat părții vătămate, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, raportată la prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

3. Partea vătămată Pohilco I. a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă cu închisoare, cu executare, cu încasarea din contul lui a costului unei foi sanatoriale în sumă de 7645,26 lei și a prejudiciului moral în mărime de 50.000 lei.

Apelanta a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să corespundă consecințelor cauzate or, ea suportă urmări grave, fiind imobilizată la pat, fapt ce a împiedicat-o să beneficieze de toate drepturile de care dispune un copil.

Pe lângă aceasta, instanța de fond eronat a apreciat mărimea prejudiciului material și moral.

Nu este acceptabil nici comportamentul inculpatului, care nu a contribuit cu nimic la tratarea ei mai operativă, încercând să se eschiveze de la răspunderea materială și morală, urmând a fi încasat din contul lui prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei.

3.1. A declarat apel și avocatul Vasile Șoitu, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal să fie încetat.

Apelantul a indicat că instanța de fond a omis erorile admise de organul de urmărire penală și procuror, fiindu-i înaintată învinuirea inculpatului cu încălcarea termenului de 3 luni de menținere a persoanei în calitate de bănuț.

Astfel, în ordonanța din 24.02.2017 a fost indicat expres, că se dispune pornirea urmăririi penale în privința lui Crudu A., la bănuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal.

Calitatea de bănuț în privința lui Crudu A. se impune a fi calculată anume din momentul pornirii urmăririi penale - 24.02.2017, care a expirat la 24.05.2017, data la care organul de urmărire penală, procurorul trebuia, în mod obligatoriu, și necondiționat să-l scoată pe Crudu A. de sub urmărirea penală.

Însă, procurorul la 05.06.2017 ilegal a emis ordonanța de punere a lui Crudu A. sub învinuire, incriminându-i infracțiunea constatată în ordonanța de pornire a urmăririi penale.

Punerea lui Crudu A. sub învinuire la 05.06.2017 reprezintă reluarea urmăririi penale contrar prevederilor art. 22 și art. 287 Cod de procedură penală, art. 4 al Protocolului nr. 7 la CEDO.

Prin urmare, ordonanța dată este lovită de nulitate absolută, iar actele și acțiunile de urmărire penală efectuate după expirarea termenului de ținere a persoanei în calitate de bănuț sunt nule.

Totodată, sumele solicitate de partea vătămăată în calitate de prejudiciu moral, servicii de asistență juridică și prejudiciu material sunt exagerate. Or, bonurile de plată nu confirmă că au fost procurate medicamente pentru tratamentul administrat, lipsind rețetele medicale și prescrierile medicilor în fișa de tratament, iar, conform bonurilor de casă, au fost procurate medicamente care nu au nimic comun cu tratamentul administrat.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 07 august 2018, ambele apeluri au fost admise, casată sentința în latura pedepsei și soluționării acțiunii civile, și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Crudu Andrei, i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale, ce constituie 40.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămăate Pohilco I. prejudiciul moral în mărime de 35.000 lei, iar acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond just a concluzionat că fapta reținută în culpa inculpatului a avut loc și a fost săvârșită de acesta în circumstanțele constatate, acțiunile lui fiind corect încadrate pe art. 264 alin. (2) Cod penal.

Instanța de fond corect a constatat că inculpatul a fost pus sub învinuire cu respectarea termenului prevăzut la art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală. Astfel, sunt irelevante argumentele apărării că inculpatul ar fi obținut statutul de bănuț odată cu pornirea urmăririi penale or, din textul ordonanței de pornire a urmăririi penale din 24.02.2017 nu se atestă că urmărirea penală a fost pornită împotriva unei persoane concrete, fiind dispusă pornirea urmăririi penale pe faptul infracțiunii sesizate. Deci, prima instanță just a stabilit că statutul de bănuț lui Crudu A. i-a fost atribuit prin ordonanța ofițerului de urmărire penală de recunoaștere în calitate de bănuț din 15.03.2017, iar la 05.06.2017, acesta a fost pus sub învinuire. Prin urmare, termenul de menținere în calitate de bănuț, stabilit de art. 63 Cod de procedură penală, nu a fost depășit, iar ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă cu respectarea prevederilor art. 63 alin. (5) Cod de procedură penală.

Totodată, prima instanță a derogat de la normele ce instituie criteriile de individualizare a pedepsei, deoarece nu a pus în discuție aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, iar inculpatul nu și-a exprimat acordul la executarea acestei forme de pedeapsă.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, din imprudență, anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, are la întreținere doi copii minori, a achitat benevol parțial

prejudiciul material și moral, că lipsesc circumstanțe agravante, cele atenuante fiind căința sinceră, concluzionând ca fiind oportună stabilirea unei pedepse cu amendă.

5. La 12 octombrie 2018, avocatul Vasile Șoitu a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesului penal să fie încetat.

Recurentul a invocat că ordonanța cu privire la pornirea urmăririi penale din 24.02.2017 este expusă într-o manieră care exclude apariția suspiciunilor față de alte persoane, decât inculpatul.

Prin ordonanța din 05.06.2017, Crudu A. a fost pus sub învinuire în afara termenului de 3 luni, contrar prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, calitatea de bănuit a lui Crudu A. urmând a fi calculată anume din momentul pornirii urmăririi penale, la 24.02.2017 și care a expirat la 24.05.2017, dată la care organul de urmărire penală sau procurorul trebuia, în mod obligatoriu și necondiționat, să-l scoată de sub urmărirea penală sau să-i înainteze învinuirea.

Or, punerea lui Crudu A. sub învinuire la 05.06.2017, a reprezentat reluarea urmăririi penale contrar cerințelor art. 22 alin. (2), 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și a celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la CEDO, urmând a fi apreciată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute de art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală.

Prin urmare, ordonanța procurorului emisă după expirarea termenului legal în interiorul cărei putea fi emisă, este lovită de nulitate absolută, iar actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului de ținere a persoanei în calitate de bănuit, sunt nule.

Potrivit art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, nulitatea reluării urmăririi penale, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerare de instanță, inclusiv și din oficiu.

În același timp, la stabilirea mărimii prejudiciului moral de 35.000 lei, conform art. 1432 Cod civil și art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de apel a făcut abuz de normele legale, dispunând încasarea unei sume ce excede limita rezonabilității. Or, inculpatul, până la adoptarea sentinței, i-a achitat părții vătămate suma de 25.000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral, suma fiind suficientă pentru acoperirea suferințelor psihice cauzate părții vătămate și în măsură să aducă satisfacția morală necesară unei persoane.

Totodată, în circumstanțele în care procesul penal urmează a fi încetat, asupra cuantumului despăgubirilor materiale și morale urmează să se pronunțe instanța civilă.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală – există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 07 august 2018, în prezența inculpatului și avocatului Vasile Șoitu, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 07 septembrie 2018, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în prezența inculpatului, care a semnat primirea copiei de pe decizie și care a achitat amenda pe 07.09.2018, și în lipsa avocatului, cărui i-a fost expediată copia deciziei (*f.d. 216- 230*).

Deci, hotărârea atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 07 septembrie 2018, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei 08 octombrie 2018.

Totodată, potrivit ștampilelor respective și informației de pe site-ul www.posta.md, recursul ordinar al avocatului Vasile Șoitu a fost depus la oficiul poștal pe 09 octombrie 2018 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 12 octombrie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege (*f.d. 237, 241, 246, pct. 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursurile nominalizate.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar de pe rol este declarat peste termen, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Vasile Şoitu, împotriva deciziei Curţii de Apel Cahul din 07 august 2018, în privinţa inculpatului Crudu Andrei XXXXXX, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunţată integral la 11 ianuarie 2019.

Preşedinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun